

Spis treści

CZĘŚĆ II – MIĘDZYNARODOWE STANDARDY SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ I MIĘDZYNARODOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI

WSTĘP	8
Rozdział pierwszy	11
KIERUNKI ROZWOJU RACHUNKOWOŚCI	
Aldona Kamela-Sowińska	
1.1. Megatrendy gospodarcze	12
1.2. Globalizacja	13
1.3. Liczyć niepoliczalne	21
1.4. Rozszerzanie współpracy gospodarczej i wymiany handlowej między krajami	25
1.5. Wymogi sprawozdawczości XXI wieku	27
1.6. Intelktualizacja zawodu księgowego i biegłego rewidenta	31
1.7. Rozwój sektora publicznego	35
1.8. Gospodarka oparta na wiedzy	36
1.9. Komputeryzacja	38
1.10. Etyka w rachunkowości	41
1.11. Kodeks etyki Stowarzyszenia Księgowych w Polsce	44
1.12. Wnioski	46
1.13. Pytania sprawdzające	47
Literatura wykorzystywana i cytowana	47
Rozdział drugi	49
HARMONIZACJA I STANDARYZACJA RACHUNKOWOŚCI	
Aldona Kamela-Sowińska	
2.1. Standaryzacja a harmonizacja	50
2.2. Instytucje zajmujące się harmonizacją i standaryzacją rachunkowości	54
2.3. Dyrektywy Unii Europejskiej	55
2.4. Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej	60
2.5. Amerykańskie Standardy Rachunkowości - US GAAP	64
2.5.1. Rada Standardów Rachunkowości Finansowej (Financial Accounting Standards Bard - FASB)	68

2.5.2.	Amerykański Instytut Dyplomowanych Biegłych Rewidentów (American Institute of Public Certified Accountants - AICPA)	71
2.5.3.	Komisja Papierów Wartościowych (Securities and Exchange Commission - SEC)	71
2.6.	Możliwości i obowiązki stosowania MSSF w sprawozdaniu finansowym w prawie europejskim i polskim	72
2.7.	Problemy i zagrożenia w stosowaniu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	77
2.7.1.	Oszustwo i jego rodzaje	78
2.7.2.	Psychologiczne źródła oszustw księgowych	80
2.7.3.	Ekonomiczne źródła oszustw księgowych	85
2.8.	Pytania sprawdzające	88
	Literatura wykorzystywana i cytowana	89

Rozdział trzeci	91
-----------------	----

ISTOTA I ZAKRES SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

Janusz Samelak

3.1.	Cele sprawozdań finansowych według MSSF	91
3.2.	Zasady sporządzania sprawozdań finansowych według MSSF	96
3.3.	Składniki i elementy sprawozdania finansowego według MSSF	103
3.3.1.	Składniki sprawozdania finansowego według MSSF	103
3.3.2.	Wycena składników sprawozdania finansowego według MSSF	105
3.3.3.	Elementy sprawozdania finansowego według MSSF	106
3.4.	Cechy jakościowe sprawozdania finansowego według MSSF	107
3.5.	Użytkownicy sprawozdań finansowych według MSSF	110
3.6.	Aspekty formalne sporządzania, zatwierdzania, badania i ogłaszania sprawozdań finansowych według MSSF	112
3.7.	Pytania sprawdzające	115
	Literatura wykorzystywana i cytowana	115

Rozdział czwarty	117
------------------	-----

CHARAKTERYSTYKA ELEMENTÓW SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

Janusz Samelak

4.1.	Bilans według MSSF	118
4.1.1.	Treść bilansu	118
4.1.2.	Zasady wyceny bilansu	120
4.2.	Rachunek zysków i strat według MSSF	124

Spis treści

4.3.	Zestawienie zmian w kapitale własnym według MSSF	128
4.4.	Rachunek przepływów pieniężnych według MSSF	131
4.5.	Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego według MSSF	138
4.6.	Sporządzenie sprawozdania finansowego według MSSF po raz pierwszy	141
4.7.	Pytania sprawdzające	143
	Literatura wykorzystywana i cytowana	144
Rozdział piąty		145
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE		
Tomasz Gabrusewicz		
5.1.	Skonsolidowane sprawozdania finansowe jako obraz grupy kapitałowej	146
5.1.1.	Pojęcie grupy kapitałowej oraz istota konsolidacji	146
5.1.2.	Pojęcie, cel i zakres skonsolidowanego sprawozdania	148
5.1.3.	Wymogi skonsolidowanego sprawozdania finansowego i jednostki je sporządzające	153
5.1.4.	Organizacja rachunkowości oraz zasady jej prowadzenia w jednostkach wchodzących w skład grupy	159
5.2.	Charakterystyka metod konsolidacji: pełnej, proporcjonalnej i praw własności	162
5.2.1.	Ustalenie stopnia kontroli jednostki dominującej i metody konsolidacji	162
5.2.2.	Konsolidacja pełna	165
5.2.3.	Konsolidacja metodą proporcjonalną	170
5.2.4.	Metoda wyceny wartości udziałów metodą praw własności	174
5.3.	Charakterystyka elementów sprawozdania oraz ich badanie przez biegłego	176
5.3.1.	Skonsolidowany bilans	176
5.3.2.	Skonsolidowany rachunek zysków i strat	179
5.3.3.	Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	181
5.3.4.	Zestawienia zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	184
5.3.5.	Informacja dodatkowa	186
5.3.6.	Sprawozdanie z działalności	187
5.3.7.	Ogólne zasady badania sprawozdań finansowych skonsolidowanych firmy przez biegłych rewidentów	189
5.4.	Pytania sprawdzające	191
	Literatura wykorzystywana i cytowana	191

Rozdział szósty

193

RACHUNKOWOŚĆ SEKTORA PUBLICZNEGO**Tomasz Gabrusewicz**

6.1.	Odpowiedzialność publiczna jako fundament rachunkowości sektora publicznego	194
6.1.1.	Znaczenia i konteksty odpowiedzialności	202
6.1.2.	Odpowiedzialność społeczna przedsiębiorstw	211
6.2.	Sektor publiczny w Polsce i na świecie wraz z definicją	223
6.2.1.	Zakres i podstawy prawne sektora publicznego	225
6.2.2.	Zadania sektora publicznego i jego funkcje	227
6.3.	Rachunkowość sektora publicznego	231
6.3.1.	Pojęcie rachunkowości sektora publicznego i czynniki ją kształtujące	231
6.3.2.	Konwencje pomiarowe w rachunkowości sektora publicznego	239
6.3.3.	Wdrażanie zasady memoriałowej na świecie	250
6.4.	Międzynarodowe Standardy Rachunkowości Sektora Publicznego	255
6.5.	Pytania sprawdzające	256
	Literatura wykorzystywana i cytowana	256

Rozdział siódmy

259

RACHUNKOWOŚĆ OCHRONY ŚRODOWISKA**Aldona Kamela-Sowińska**

7.1.	Ochrona środowiska a odpowiedzialność społeczna podmiotów gospodarczych	259
7.2.	Podstawy prawne ochrony środowiska w Polsce	264
7.3.	Rachunkowość ekologiczna a rachunkowość ochrony środowiska	267
7.4.	Sprawozdanie finansowe z ochrony środowiska	270
7.5.	Odpowiedzialność społeczna biznesu (Corporate Social Responsibility)	274
7.6.	Aktywa i pasywa dotyczące ochrony środowiska w sprawozdaniach finansowych	276
7.6.1.	Aktywa zaangażowane w ekologiczną działalność przedsiębiorstwa - aktywa środowiskowe	276
7.6.2.	Zobowiązania i rezerwy w ochronie środowiska	278
7.6.3.	Nakłady i wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska	281
7.6.4.	Rachunek kosztów ochrony środowiska	284
7.6.5.	Przychody z ochrony środowiska	289
7.6.6.	Kapitały własne w rachunkowości ochrony środowiska	293
7.7.	Pytania sprawdzające	296
	Literatura wykorzystywana i cytowana	297

Rozdział ósmy	299
KREATYWNA KSIĘGOWOŚĆ	
Piotr Gut	
8.1. Geneza fałszowania sprawozdań finansowych	299
8.1.1. Co to jest kreatywna księgowość i kreatywna rachunkowość?	303
8.1.2. Polityka rachunkowości a kreatywna księgowość	308
8.1.3. Teoria przedsiębiorstwa i praktyka gospodarcza a źródła i przesłanki fałszowania sprawozdań finansowych	309
8.2. Wybrane rodzaje i techniki manipulacji księgowych	314
8.2.1. Bezzasadne aktywowanie kosztów	318
8.2.2. Manipulowanie wartością początkową aktywów i odpisami amortyzacyjnymi	326
8.2.3. Manipulowanie tworzeniem rezerw i ujawnianiem zobowiązań warunkowych	329
8.2.4. Manipulowanie przychodami ze sprzedaży towarów	332
8.2.5. Manipulowanie przychodami ze sprzedaży usług, ze szczególnym uwzględnieniem kontraktów długoterminowych	336
8.3. Wykrywanie manipulacji księgowych przez audytorów	343
8.4. Pytania sprawdzające	350
Literatura wykorzystywana i cytowana	351